

Asociația Băncilor din Moldova

RAPORT ANUAL 2010

Cuprins:

Introducere.....	2
Evoluția sectorului bancar din Republica Moldova în anul 2010.....	3
Organizarea activității ABM.....	6
Principalele activități ale ABM în anul 2010.....	9
Colaborarea cu BNM	13
Colaborarea internațională.....	14
Perfecționarea și instruirea bancară.....	16

Introducere

Prioritatea principală a Asociației Băncilor din Moldova în anul 2010 a fost susținerea activă a membrilor Asociației în depășirea efectelor crizei economice. Cu siguranță, anul 2010 a fost un an al provocărilor pentru sectorul bancar. Însă, au fost învățate lecțiile și trase concluziile, iar băncile, putem spune, că s-au adaptat cu succes noilor condiții și reguli economice. Astfel, în 2010 sectorul bancar din Republica Moldova și-a păstrat stabilitatea, în pofida constrângerilor condiționate de mediul economic nu tocmai favorabil. A fost relansată creditarea economiei, în scădere au fost și ratele dobânzilor. De asemenea, în anul 2010 băncile au reușit să-și îmbunătățească indicatorii de profitabilitate.

Bineînțeles, revenirea completă din criză necesită timp. Însă la ora actuală, când sectorul bancar înregistrează o evoluție pozitivă a principalilor săi indicatori, acest lucru ne permite să credem că băncile au depășit "punctul critic". Totodată, suntem pe departe de a afirma, că totul în sectorul bancar este bine, că nu sunt rezerve, că nu sunt oportunități neexplorate. Întotdeauna este loc pentru perfecționare și dezvoltare. Or, suntem în favoarea unui grad mai înalt al competiției în sistemul bancar, pentru o transparență mai mare a procesului de creditare, că rămâne de îmbunătățit dialogul între bănci și clienții săi, că este necesară o promovare mai activă a culturii financiare în rândurile populației.

În opinia noastră, toate aceste obiective pot fi realizate doar într-un parteneriat constructiv al comunității bancare cu politicul, businessul și publicul din Republica Moldova. Nu mai puțin importantă este și solidaritatea și unitatea membrilor Asociației. Din această perspectivă, un rol aparte întru susținerea și realizarea acestor condiții îi revine Asociației Băncilor din Moldova în calitate de promotor și reprezentat al industriei bancare din țară.

Evoluția sectorului bancar din Republica Moldova în anul 2010

Din retrospectiva anului 2010, constatăm că, în linii mari, sistemul bancar moldovenesc a dat dovadă de rezistență la șocurile economice, menținându-și stabilitatea și potențialul de dezvoltare și atestând un grad ridicat de lichiditate.

Republica Moldova: evoluția principalilor indicatori macroeconomici, %

	2008	2009	2010
PIB (în termeni reali față de anul precedent)	7.8	-6.0	6.9
Investițiile în capital fix (față de anul precedent)	2.3	-35.0	16.7
Producția industrială (față de anul precedent)	1.5	-21.1	7.0
IPC, pe 12 luni	7.3	0.4	8.1
Salariul mediu real (față de anul precedent)	22.6	8.7	0.7
Rata șomajului conform BIM ¹	4.0	6.4	7.5
Deficitul bugetului public/PIB	-1.0	-6.4	-2.4
Export (față de anul precedent)	18.6	-19.1	22.9
Import (față de anul precedent)	32.8	-33.1	17.6
Deficitul balanței comerciale (față de anul precedent)	40.9	-40.1	14.2
Cursul oficial de schimb la sfârșit de perioadă, MDL/1 USD	10.4002	12.3017	12.1539

¹Biroul Internațional al Muncii

Sursa: BNM, BNS

Majorarea cu 13 la sută a soldului depozitelor în anul 2010 indică o sporire certă a credibilității sistemului bancar. Gradul de bancarizare a economiei moldovenești (reprezintă ponderea activelor bancare în PIB) se menține la un nivel înalt, constituind 58.9 la sută în 2010, iar ponderea creditului bancar în PIB a înregistrat valoarea de 37.5 la sută. Comparativ cu anii 2000-2005 acești indicatori au consemnat o creștere semnificativă, fapt ce denotă dezvoltarea gradului intermedierei financiare în economia Republicii Moldova. Un alt indicator financiar care atestă nivelul de competitivitate a sectorului bancar moldovenesc este ponderea investițiilor străine în capitalul băncilor, care a constituit 77 la sută la sfârșitul anului 2010.

De asemenea, în anul 2010 băncile din Republica Moldova au fost capabile în urma unui management activ al costurilor operaționale să își minimizeze pierderile rezultate din reducerea activității bancare și creșterea costurilor de creditare și să-și îmbunătățească indicatorii de profitabilitate comparativ cu sfârșitul anului 2009.

Bineînțeles, performanțele sistemului bancar rămân și în continuare afectate de condițiile economice încă dificile. Astfel, pe acest fundal, calitatea portofoliului de credite rămâne principala provocare pentru băncile din Republica Moldova. Totuși, vârful maxim al costului riscului de credit a fost depășit, în ultimele luni ale anului 2010 înregistrându-se semne de îmbunătățire a acestui indicator. O altă provocare - disciplina scăzută în ceea ce privește rambursarea creditelor, care afectează în mod direct calitatea portofoliului de credite al băncilor. Dar și în aceste condiții creditele în economie au crescut cu 12.7 la sută pe parcursul anului 2010. O evoluție descrescătoare a fost înregistrată și de rata dobânzii la depozite și credite. Astfel, media anuală a ratei dobânzii la depozitele atrase în lei s-a redus de circa 2 ori, de la 14.7 la sută în 2009 până la 7.6 la sută în 2010. De asemenea, a scăzut simțitor și rata medie a dobânzii la creditele în lei, de la 20.3 la sută în anul 2009 până la 16.2 la sută în anul 2010. În contextul celor menționate, putem afirma că în anul 2010 sistemul bancar a susținut economia națională prin relansarea graduală a creditării, totodată menținând vigilența.

Republica Moldova: evoluția unor indicatori monetari

	2008	2009	2010
Soldul la sfârșit de perioadă, mil. lei			
Credite în economie	25122.6	23884.1	26915.5
- în lei	14779.9	13202.3	15528.8
- în valută străină	10342.7	10681.8	11386.7
Depozite, total	24085.2	23834.0	26942.4
- în lei	14178.5	12091.7	14661.9
- în valută străină	9906.7	11742.3	12280.5
Modificarea de la începutul anului, %			
Credite în economie	20.3	-4.9	12.7
- în lei	25.6	-10.7	17.6
- în valută străină	13.5	3.3	6.6
Depozite, total	16.6	-1.0	13.0
- în lei	21.0	-14.7	21.3
- în valută străină	10.7	18.5	4.6
Rata dobânzii, %			
Rata de bază a BNM (la sfârșit de perioadă)	14.00	5.00	7.00
Rata la VMS pe piața primară	17.95	9.32	6.98
Credite în lei	20.96	20.31	16.25
Credite în valută străină	12.02	12.51	9.91
Depozite în lei	18.09	14.66	7.56
Depozite în valută străină	9.64	7.61	3.42

Sursa: BNM

Sectorul bancar din RM: principalii Indicatori financiari, %

	2008	2009	2010
1.Capitalul			
Total capital normativ, mil. lei	6611.3	6552.6	6870.7
Suficiența capitalului (>12%)	32.06	32.10	30.11
Cota investițiilor străine în capitalul băncilor	74.05	77.61	76.96
2.Activele			
Total active, mil. lei	39067.0	39936.4	42302.9
Total active/PIB	62.1	66.1	58.9
Total credite nefavorabile/Total credite	5.86	16.38	13.33
Total credite nefavorabile/CNT	21.95	56.07	49.46
Reduceri p/u pierderi la credite/Total credite	5.04	9.73	8.42
3.Venituri și profitabilitatea			
Rentabilitatea activelor (Venitul net/Media activelor)	3.35	-0.46	0.54
Rentabilitatea capitalului (Venitul net/Media capitalului acționar)	19.13	-2.51	3.04
Venitul aferent dobânzilor/Media activelor generatoare de dobândă	14.52	13.55	11.59
Cheltuieli aferente dobânzilor/Media obligațiunilor pe care se plătesc dobânzi	10.10	9.57	5.42
Marja netă a dobânzii (Venitul net aferent dobânzii/media activelor generatoare de dobândă)	5.79	4.59	6.44
Active generatoare de dobândă/Total active	82.76	77.43	79.78
4.Lichiditatea			
Active cu termen > 2 ani/Resurse financiare cu termen >2 ani (Principiul I al lichidității, ≤1)	0.64	0.61	0.67
Active lichide/Total active (Principiul I al lichidității, ≥20%)	30.67	38.25	34.15
Depozite persoane fizice/Total depozite	62.86	62.33	63.28
Depozite persoane juridice/Total depozite	28.08	30.33	33.96
Depozite persoane fizice și juridice/Total active	63.31	61.29	66.02
Depozite în valută/Total depozite	46.41	53.59	48.45
5.Structura sistemului bancar			
Numărul băncilor	16	15	15
Numărul sucursalelor băncilor străine	3	3	3
Numărul angajaților	11319	10884	10933

Sursa: BNM

Organizarea activității ABM

În anul 2010 Asociația Băncilor din Moldova și-a desfășurat activitatea în conformitate cu prevederile Statutului ABM și ale Programului de activitate pentru anul 2010.

Pe parcursul anului au fost organizate 2 Adunări generale, 5 ședințe ordinare ale Asociației Băncilor și 16 ședințe ale Comisiilor de experți de specialitate ale ABM. În anul 2010 în cadrul ABM au activat 9 Comisii de experți cu participarea reprezentanților din toate băncile:

- ▶ Comisia de experți în domeniul metodologie și rapoarte financiare
- ▶ Comisia de experți în domeniul juridic
- ▶ Comisia de experți pe problemele prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului
- ▶ Comisia de experți în domeniul standardelor de contabilitate, problemelor fiscale și decontări
- ▶ Comisia de experți în activitatea de audit intern
- ▶ Comisia de experți pentru carduri bancare
- ▶ Comisia de experți în domeniul colaborării internaționale
- ▶ Comisia de experți în domeniul tehnologiilor informaționale
- ▶ Comisia de experți pentru piața financiară nebancaară.

De menționat, de asemenea, participarea reprezentanților Asociației Băncilor la peste 20 de ședințe de lucru și întâlniri cu factorii de decizie ai Parlamentului, Guvernului, Băncii Naționale, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei, Ministerului Justiției, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, și altele.

Subiectele principale care au fost abordate în cadrul ședințelor și întâlnirilor au fost:

- ▶ Modificările propuse de comunitatea bancară la legislația în vigoare cu referință la recuperarea creditelor problematice și responsabilitatea debitorilor pentru creditele nerambursate;
- ▶ Tranziția instituțiilor financiare la Standardele Internaționale de Raportare Financiară;

- ▶ Deciziile Băncii Naționale a Moldovei și impactul lor asupra activității instituțiilor financiare;
- ▶ Cadrul de reglementare a modalității de executare de către instituțiile bancare a documentelor executorii emise de către organele cu funcții de percepere a mijloacelor bănești;
- ▶ Respectarea de către instituțiile financiare a legislației fiscale;
- ▶ Perceperea comisioanelor bancare la încasarea plăților pentru serviciile comunale;
- ▶ Sistemul Informațional automatizat privind crearea și circulația documentelor electronice dintre Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare;
- ▶ Respectarea de către instituțiile financiare a cadrului de reglementare a activității băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor;
- ▶ Securitatea băncilor.

Pentru soluționarea propunerilor și problemelor comunității bancare, în anul 2010 reprezentanții Asociației Băncilor din Moldova au participat activ în cadrul mai multor Grupuri de lucru înființate de autoritățile centrale.

În acest context, este necesar de menționat activitatea Asociației Băncilor din Moldova în cadrul Grupului de lucru instituit în decembrie 2009 de Ministerul Finanțelor în vederea soluționării propunerilor comunității bancare pentru perfecționarea cadrului normativ-legal al activității executive în domeniul politicii bugetar-fiscale și de raportare financiară. Astfel, în anul 2010 au avut loc patru ședințe ale Grupului de lucru, în cadrul cărora au fost discutate așa probleme precum: cadrul de reglementare a modalității de executare de către instituțiile bancare a documentelor executorii emise de către organele cu funcții de percepere a mijloacelor bănești; implementarea sistemului informațional automatizat privind crearea și circulația documentelor electronice dintre Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare; reflectarea de către instituțiile financiare în evidența fiscală a veniturilor sub formă de dobânzi la creditele clasificate ca fiind în stare de neacumulare.

Asociația Băncilor din Moldova face parte de asemenea din componența Grupului de lucru instituit de Ministrul Economiei pentru examinarea propunerilor de modificare a legislației cu privire la executarea gajului bunurilor imobile și a legislației privind insolvabilitatea. De menționat că modificările au fost propuse pentru a stabili o procedură opțională ce ar permite instanțelor de

judecată să aprobe rapid planuri de restructurare, cu susținerea majorității calificate a creditorilor, în așa fel limitându-se posibilitatea de blocare a restructurării din partea creditorilor minoritari.

De asemenea, pe parcursul anului 2010 Asociația Băncilor din Moldova a participat la mai multe ședințe de lucru organizate de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, subiectul principal al discuțiilor fiind cadrul actual de reglementare a activității băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și necesitatea menținerii funcționalității sistemului autohton de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în conformitate cu standardele internaționale.

Tot în anul 2010, Asociația Băncilor din Moldova și-a continuat activitatea sa în cadrul Grupului de lucru instituit de Ministerul Afacerilor Interne în vederea examinării și soluționării problemelor ce țin de securitatea băncilor.

Un aspect important în activitatea Asociației Băncilor din Moldova în anul 2010 îl reprezintă acțiunile și măsurile de promovare a colaborării internaționale a comunității bancare din Moldova: colaborarea cu asociațiile bancare ale țărilor din Uniunea Europeană și asociațiile bancare ale țărilor din CSI, dialogul permanent cu instituțiile financiare internaționale. De asemenea, în contextul dezvoltării relațiilor de bună colaborare cu instituțiile financiare și donatoare internaționale, Asociația Băncilor din Moldova a participat direct și a organizat întâlniri ai reprezentanților băncilor comerciale cu oficialii Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, Departamentului Trezorerie al SUA și altor instituții specializate ce au tangență cu industria bancară.

Importantă din punct de vedere a sporirii gradului de notorietate și reprezentativitate a sectorului bancar din Republica Moldova a fost marcarea pe 31 octombrie 2010 pentru prima dată în Republica Moldova a Zilei Internaționale a Economisirilor. Acest eveniment s-a desfășurat la inițiativa comunității bancare cu sprijinul Asociației Băncilor din Moldova, fiind pe larg mediatizat în presă.

De asemenea, trebuie menționată și activitatea intensă pe parcursul anului 2010 a Asociației Băncilor în vederea promovării valorilor și imaginii sectorului bancar în mass-media. Astfel, Asociația Băncilor a publicat în presa scrisă și electronică autohtonă articole și a acordat interviuri la diverse subiecte bancare pentru mai multe publicații și posturi de televiziune.

Principalele activități ale ABM în anul 2010

Întru facilitarea exercitării atribuțiilor sale de bază și realizării propunerilor înaintate de către comunitatea bancară, pe parcursul anului 2010 Asociația Băncilor din Moldova a continuat colaborarea cu Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul, inclusiv ministerele și departamentele de resort, Banca Națională și alte autorități publice.

În anul 2010 activitatea ABM a fost axată primordial pe soluționarea următoarelor probleme ale sectorului bancar:

► ***Proiectul de Lege elaborat de comunitatea bancară privind modificarea unor acte legislative cu referință la activitatea de creditare și în special la recuperarea creditului prin realizarea gajului***

Cu siguranță, aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova în iunie 2010 a proiectului de lege elaborat de comunitatea bancară pentru modificarea unor acte legislative, cu referință la activitatea de creditare și în special la recuperarea creditului prin realizarea gajului, a fost o realizare importantă pentru sectorul bancar. De menționat că acest proiect de lege a fost elaborat la începutul anului 2009, iar ulterior a fost încadrat în Programul pentru stabilizarea și relansarea economică a Republicii Moldova pe anii 2009-2011 aprobat de Guvernul RM la 18 noiembrie 2009.

Ca rezultat al aprobării proiectului respectiv, au fost extinse măsurile pe care le vor putea întreprinde instituțiile financiare întru apărarea intereselor sale în cadrul procedurii de recuperare a creditelor neperformante, precum și sporirea capacității băncilor de executare a garanțiilor. Iar acest fapt la rândul său ar încuraja creditarea sectorului real al economiei naționale și ar îmbunătăți esențial calitatea activelor bancare, astfel fortificând stabilitatea sectorului bancar în ansamblu.

În particular, modificările actelor normative vizate în proiectul de Lege, elaborat în concordanță cu principiile de prudență și supraveghere bancară (BASEL II), vor îmbunătăți activitatea băncilor comerciale, primordial în supravegherea efectivă a evenimentelor care creează riscul de nerambursare a creditului, și anume acel risc când debitorul este în stare să nu dorească sau să fie în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiile contractuale (plata dobânzii și a principalului) parțial sau total.

► ***Tranziția instituțiilor bancare la Standardele Internaționale de Raportare Financiară***

La propunerea Asociației Băncilor, în august 2010 Ministerul Finanțelor a ajustat (ord. MF nr.101 din 04.08.2010) Recomandările elaborate de Ministerul Finanțelor privind tranziția entităților de interes public la Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF) la modificările operate în decembrie 2009 la Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007 cu referință la data trecerii (1 ianuarie 2011). Ca urmare, în cadrul ședinței din septembrie 2010 a Grupului de lucru al Ministerului Finanțelor pentru soluționarea propunerilor comunității bancare pentru perfecționarea cadrului normativ-legal al activității executive în domeniul politicii fiscale și raportării financiare, a fost stabilit de comun acord între Banca Națională și Ministerul Finanțelor că primele situații financiare în conformitate cu SIRF ale instituțiilor financiare vor fi prezentate pentru anul 2012. Totodată, băncile vor întocmi și vor prezenta pentru perioada 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2011 doar situații financiare conform SNC, ceea ce înseamnă că aplicarea SIRF pentru reflectarea în evidența contabilă a tranzacțiilor și operațiunilor financiare va începe doar de la 1 ianuarie 2012.

De asemenea, în contextul prevederilor art.11 și 22 din Legea contabilității, care stabilesc dreptul Băncii Naționale de a elabora și aproba Planul de conturi și normele metodologice privind aplicarea acestuia pentru instituțiile financiare și de a elabora și aproba acte normative ce reglementează modul de contabilizare și raportare financiară în sectorul bancar, în anul 2010 BNM a operat unele modificări la Planul de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate și la Regulamentul privind clasificarea activelor și angajamentelor condiționale.

► ***Revizuirea cadrului de reglementare a modalității de executare de către instituțiile bancare a documentelor executorii emise de către organele cu funcții de percepere a mijloacelor bănești***

Propunerea de revizuire a cadrului de reglementare a modalității de executare de către instituțiile bancare a documentelor executorii emise de către organele cu funcții de percepere a mijloacelor bănești a fost adresată Ministerului Finanțelor de către Asociația Băncilor în octombrie 2009. Astfel, în anul 2010 acest subiect a devenit practic subiectul nr. 1 în ordinea de zi a ședințelor Grupului de lucru al Ministerului Finanțelor pentru soluționarea propunerilor comunității bancare.

Urmare discuțiilor din cadrul ședințelor Grupului de lucru, Ministerul Finanțelor împreună cu experții bancari a elaborat un proiect de lege pentru modificarea art. 197 și 229 din Codul fiscal. De

menționat că, proiectul se încadrează cu prevederile noilor modificări la Codul de executare și a noii Legi privind executorii judecătorești, fiind, de asemenea, soluționată problema priorității documentelor executorii, în cazul când la un cont bancar sunt înaintate mai multe astfel de documente emise de diferite organe abilitate. Proiectul de lege a fost inclus în proiectul politicii fiscale a statului pentru anul 2011 și înaintat Guvernului pentru examinare și aprobare.

► ***Implementarea Sistemului Informațional Automatizat pentru schimbul de informație între instituțiile bancare și IFPS***

În septembrie 2010 a fost dat startul procesului de testare pe baza unei bănci pilot a proiectului Sistemului Informațional Automatizat de Creare și Circulație a Documentelor Electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare. Totodată, în octombrie a fost decisă includerea treptată în procesul de testare a tuturor băncilor. Astfel, lansarea în regim real al acestui Sistem va avea loc la începutul trimestrului II din anul 2011.

Menționăm că, Proiectul Sistemului Informațional Automatizat de Creare și Circulație a Documentelor Electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare a fost elaborat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în anul 2008 pentru a realiza schimbul electronic de informații între bănci și IFPS. Sarcina tehnică a proiectului a fost realizată de IFPS în anul 2009.

În opinia ABM, lansarea Sistemului Informațional automatizat de schimb de informație dintre IFPS și instituțiile financiare va soluționa un șir de probleme cu care se confruntă actualmente instituțiile financiare în cadrul schimbului de informații cu Serviciul Fiscal de Stat.

► ***Reflectarea de către instituțiile financiare în evidența fiscală a veniturilor sub formă de dobânzi la creditele clasificate ca fiind în stare de neacumulare***

Este de menționat, că reflectarea în evidența fiscală a veniturilor sub formă de dobânzi la creditele clasificate ca fiind în stare de neacumulare se efectuează de către instituțiile financiare în conformitate cu prevederile SNC 18 „Venitul” și actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Astfel, în conformitate cu Regulamentul BNM cu privire la creditele expirate, în cazul în care creditele sunt constatate în stare de neacumulare și dobânda n-a fost primită, banca efectuează înregistrări contabile inverse în bilanțul contabil și în Raportul de profit și pierderi pentru veniturile din dobânzi cu o restanță mai mare de 60 zile. Concomitent, aceste dobânzi sunt înregistrate în conturi memorandum. Totodată, Codul fiscal nu conține prevederi specifice de ajustare a dobânzii

calculate, stornate și reflectate la un cont extrabilanțier. Însă, potrivit art.44 alin.(7) al Codului fiscal în redacția de până la 1 ianuarie 2010, în scopuri fiscale pot fi utilizate metodele de evidență financiară care nu contravin prevederilor Titlului II al Codului Fiscal.

În acest context, la propunerea Asociației Băncilor acest subiect a fost discutat în cadrul ședinței din septembrie 2010 a Grupului de lucru al Ministerului Finanțelor pentru soluționarea propunerilor comunității bancare pentru perfecționarea cadrului normativ-legal al activității executive în domeniul politicii fiscale și raportării financiare. Ca urmare, a fost confirmată corectitudinea respectării de către instituțiile financiare din RM a legislației fiscale la reflectarea veniturilor sub formă de dobânzi la creditele clasificate ca fiind în stare de neacumulare.

► *Respectarea de către instituțiile financiare a cadrului de reglementare a activității băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor*

În anul 2010 Asociația Băncilor a continuat colaborarea sa cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției. Unul dintre subiectele cel mai des discutate în cadrul ședințelor de lucru organizate de către Centru cu participarea reprezentanților Băncii Naționale și comunității bancare a fost problemele cu care se confruntă băncile la aplicarea prevederilor cadrului de reglementare a activității băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor (Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și Recomandărilor Băncii Naționale privind elaborarea de către bănci a programelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului) și anume: completarea formularelor privind tranzacțiile care cad sub incidența Legii, aplicarea prevederilor ghidului cu privire la tranzacțiile suspecte, raportarea tranzacțiilor, identificarea persoanelor expuse politic, ș.a..

De asemenea, în urma adoptării în luna noiembrie 2010 a Hotărârii Curții Constituționale, prin care au fost declarate neconstituționale prevederile art. 7, alin.(1), lit. h) și n) din Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și art. 8, alin.(1) și (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, s-a creat un gol legislativ care ar putea conduce la imposibilitatea respectării adecvate de către instituțiile financiare a cadrului legislativ în domeniu. În acest context, la sfârșitul anului 2010 Asociația Băncilor a demarat discuții care urmează a fi definitivate în anul 2011 cu reprezentanții Centrului cu privire la necesitatea menținerii funcționalității sistemului autohton de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în conformitate cu standardele internaționale precum și a modificării cadrului juridic actual.

Colaborarea cu Banca Națională a Moldovei

În anul 2010 colaborarea Asociației Băncilor cu Banca Națională s-a axat în principal pe următoarele segmente:

- ▶ Activitatea băncilor comerciale pe piața de credit și valutară în contextul deciziilor de politică monetară ale BNM;
- ▶ Tranziția instituțiilor financiare la Standardele Internaționale de Raportare Financiară;
- ▶ Raportarea trimestrială de către bănci a informației detaliate referitoare la portofoliul de credite;
- ▶ Modificările la regulamentul BNM cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale și conformarea băncilor noilor cerințe;
- ▶ Examinarea și avizarea proiectelor BNM de modificare a cadrului normativ-legal ce reglementează activitatea instituțiilor financiare din RM.

De menționat că, pe parcursul anului Comisiile de experți ale Asociației Băncilor din Moldova au avizat mai multe proiecte pentru aprobarea sau modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale printre care:

- ▶ Planul de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate
- ▶ Regulamentul cu privire la debitarea directă
- ▶ Regulamentul cu privire la exigențele față de administratorii băncii
- ▶ Recomandările cu privire la obiectivele de control și măsurile de securitate ale sistemului de management al securității informaționale în bănci
- ▶ Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare
- ▶ Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale
- ▶ Regulamentul cu privire la investițiile băncilor în active materiale pe termen lung
- ▶ Regulamentul cu privire la regimul rezervelor obligatorii
- ▶ Regulamentul privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare
- ▶ Regulamentul privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare
- ▶ Regulamentul privind deschiderea, modificarea și închiderea conturilor la băncile licențiate din Republica Moldova.

Colaborarea internațională a ABM în anul 2010

Un aspect important în activitatea Asociației Băncilor din Moldova în anul 2010 îl reprezintă acțiunile și măsurile de promovare a colaborării internaționale a comunității bancare din Moldova, printre care se enumeră: dialogul permanent cu instituțiile financiare internaționale, colaborarea cu asociațiile bancare ale țărilor din Uniunea Europeană, colaborarea cu asociațiile bancare ale țărilor din CSI.

Astfel, în contextul dezvoltării relațiilor de bună colaborare cu instituțiile financiare și donatoare internaționale, Asociația Băncilor din Moldova a participat și a organizat întâlniri ai reprezentanților băncilor comerciale cu oficialii Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, Departamentului Trezorerie al SUA și altor instituții specializate ce au tangență cu industria bancară. Printre subiectele de bază ale acestor întâlniri au fost:

- ▶ Situația economică și climatul investițional din Republica Moldova,
- ▶ Sectorul financiar-bancar din Republica Moldova: evoluții și tendințe,
- ▶ Politica monetară a Băncii Naționale a Moldovei și necesitatea corelării eficiente a acesteia cu celelalte politici macroeconomice ale statului,
- ▶ Creditarea sectorului real: evoluții și provocări;
- ▶ Asigurarea stabilității sistemului bancar în contextul majorării ponderii creditelor neperformante în totalul portofoliului de credit și a scăderii rentabilității,
- ▶ Promovarea unor politici de supraveghere și prudență eficiente bazate pe o gestionare corectă și adecvată a riscurilor,
- ▶ Activitatea biroului istoriilor de credit în contextul corelării acțiunilor băncilor cu referință la creditare și prudența bancară;
- ▶ Asigurarea implementării eficiente a tranziției instituțiilor financiare la Standardele Internaționale de Raportare Financiară;
- ▶ Respectarea de către instituțiile financiare a cadrului de reglementare a activității băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

În contextul activității internaționale de colaborare a Asociației Băncilor din Moldova în anul 2010, de asemenea, trebuie menționată participarea delegației Asociației Băncilor din Moldova la

lucrările Conferinței Bancare Internaționale care a avut loc în perioada 21-22 octombrie la Belgrad (Republica Serbia).

La lucrările conferinței au participat delegații ale comunităților bancare din Polonia, Ungaria, Serbia, Rusia, Belarusi, Kazahstan, ș.a.. În cadrul conferinței a fost semnat Acordul de cooperare bancară între Asociația Băncilor din Serbia și Asociația Băncilor din Moldova, ce prevede oportunități de cooperare multidimensională între cele două comunități bancare.

De asemenea, la invitația Asociației Bancare Italiene în perioada 4-8 mai 2010 o delegație a Asociației Băncilor din Moldova a efectuat o vizită de lucru la Roma (Italia). În cadrul vizitei au fost discutate mai multe subiecte relevante, printre care: evoluția și tendințele din sectoarele bancare din Moldova și Italia, măsurile întreprinse de Asociația Bancară Italiană în contextul crizei financiare, tranziția instituțiilor financiare italiene la Standardele Internaționale de Raportare Financiară, experiența Asociației Băncilor din Italia în domeniul trainingului bancar. De asemenea, au fost organizate întrevederi bilaterale ale reprezentanților băncilor italiene și moldave.

Totodată, la invitația Asociației Băncilor din Moldova, în mai 2010 la Chișinău s-a aflat într-o vizită oficială Secretarul general al Asociației Băncilor din Europa Centrală și de Est (BACEE). BACEE este o organizație teritorial-regională importantă (cu sediul în Budapesta, Ungaria) ce activează în 27 de țări ale Europei centrale și de est și promovează businessul bancar și relațiile de afaceri în noile economii. Experiența acestei asociații bancare este importantă pentru comunitatea bancară din Republica Moldova în contextul noilor oportunități ce sunt determinate de eforturile de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

În cadrul vizitei au fost discutate subiecte privind criza financiară internațională și impactul acesteia asupra economiei și a sectorului bancar din Republica Moldova și din Europa Centrală și de Est, experiența BACEE în domeniul trainingului bancar, oportunități de integrare a sectorului bancar din Republica Moldova la piața financiară din Europa.

Totodată, în cadrul evenimentului Asociația Băncilor din Moldova și BACEE au semnat un Acord de colaborare, ce prevede *inter alia* promovarea și reprezentarea intereselor membrilor săi pe plan internațional, cooperarea în diverse domenii de interes comun, acordarea suportului informațional în vederea stabilirii relațiilor de colaborare între băncile-membre ale Asociațiilor, mediatizarea celor mai bune practici din domeniul tehnologiilor și serviciilor bancare, organizarea unor consultații, mese rotunde și conferințe pe subiecte de specialitate de interes comun, ș.a..

Perfecționarea și instruirea bancară

Pe parcursul anului 2010 au fost organizate și desfășurate 6 seminare locale și a fost acordat suportul la participarea colaboratorilor băncilor comerciale din RM la 7 seminare realizate de către ATTF în Luxembourg, după cum urmează:

Seminarele realizate cu participarea ABM Consulting

Nr.	Denumire seminar	Data desfășurării
1.	Reglementare Valutară	15 aprilie
2.	Branches Network Management	24-26 mai
3.	Capital Markets and Financial Instruments Certificate	7-11 iunie
4.	Asset Management	10-18 iunie
5.	Prevention of Money Laundering & Preparation Course to the CAMS' Exam	13-20 septembrie
6.	Exploring HR Best Practices – Multinational Perspectives	12-21 septembrie
7.	Problemele tranziției de la SNC la SIRF. Metodologia formării rapoartelor. Mapping	16 septembrie
8.	Financial Markets Foundation Course	24-29 septembrie
9.	Lista de verificare a informațiilor dezvăluite conform SIRF	23 septembrie
10.	BASLE II – Pillar Two Implementation	4-8 octombrie
11.	ACI Dealing Certificate Preparation Course	16-26 noiembrie
12.	Transformare (SIRF)	18 noiembrie
13.	Credit Assessment and Credit Management	6-8 decembrie

ABM Consulting beneficiază de bune relații de cooperare cu ATTF, care este partenerul principal la desfășurarea programelor de instruire. Pe parcursul anului 2010 s-a încercat relațiilor de relațiilor de parteneriat cu ATTF. În acest sens, a doua jumătate a anului 2010, Directorul de Programe Internaționale ATTF, DI Patrick Wallerand, a efectuat o vizită de diligență în R. Moldova, în urma căreia au fost analizate și evaluate activitățile, structura și administrarea procesului de organizare

internă, în special de planificare și organizare a seminarelor. Acest fapt a permis extinderea activităților comune pentru anul 2011 ATTF.

În anul de referință s-a inițiat dialogul cu Institutul Bancar Român, în vederea dezvoltării unei colaborări în domeniul instruirii financiar-bancare, care creează premise pentru implementarea unor noi activități necesare și benefice colaboratorilor bancari.

Pe parcursul anului a fost efectuată o amplă discuție cu EFSE, diverse proiecte ale USAID, KfW German Development Bank, reprezentanți ai Ambasadei SUA, în vederea inițierii unor proiecte comune de activitate.

În perioada de referință, au fost organizate 2 mese rotunde cu participarea responsabililor din cadrul subdiviziunilor resurse umane din cadrul băncilor comerciale. Scopul acestor activități a fost de a stabili relații lucrative cu managerii HR ale băncilor comerciale, discutarea aspectelor care țin de tematicile actuale și de interes major pentru bănci.

În vederea promovării activităților desfășurate a fost creată pagina web a CCIFB „ABM Consulting” - <http://consulting.abm.md/> - care conține informații privind activitățile desfășurate. Pe pagină sunt plasate informații privind seminarele în curs de desfășurare, ca modalitate de atragere a potențialilor participanți la seminare. De asemenea, a fost realizat un spot video publicitar, care este plasat pe pagina de stat a site-ului.